

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati
petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicani petih vrst 3 D;
poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži list za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopisne sprejema le podpisane in zaščitene frankovane.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazni.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Notranji boji.

30. junija.

Saj ljudstvo ni slabo, saj ljudstvo bi se kmalu sporazumelo med seboj, ali izvestni voditelji, ti so krivi, da je toliko sporov med nami. Tako smo čitali te dni zopet to staro resnico v nekem beogradskem listu. Taki politiki s svojim časopisjem zastopajo sproti vsako pomirjevalno stremenje, kjer koli se pojavi. Upi- ralo se z vso svojo silo notranji konsolidaciji v državi, kakor bi se ball, da bi s konsolidacijo odpadlo njihovo javno delovanje. Ako to delovanje nima obsegati drugega nego rovanje, kakor sedaj, potem naj bi le kmalu odpadlo!

Te dni se je nabralo precej preveč hujskanja in rovanja celo okoli Zagrebačkoga Zbora. Osnovatelji so imeli gotovo namen, pokazati Jugoslaviji delo hrvatskega uma in pridnosti hrvatskih rok ter privabiti v Zagreb kar največje število posetnikov lepega seima. Niso imeli pred očmi samo hrvatske dela našega jugoslovenskega naroda, marveč tudi srbski in slovenski del. Vabila to jasno izpričujejo.

»Hrvat« pa je te dni premišljeval, kako bi se uprj napovedanemu prihodu poslancev iz Beograda in poročilo, da pridejo srbski seljaki, mu menda tudi ni bilo všeč. Iz Beograda se je včeraj poročalo, da od- potuje danes, 30. junija, v Zagreb na semenj veliko število poslancev iz vseh skupin. S poslanci pride tudi predsedništvo narodne skupščine in neki člani vlade, med njimi sigurno minister trgovine in industrije. Tako napoved bi moral Zagreb po našem mnenju sprejeti z radostjo, saj se vendar na tak način nudi najlepša prilika, da se po ogledu sejma, ki na- pravi na posetnike gotovo najboljši utisk, izpregovori lahko še kaka dru- ga beseda, ne le ona, ki se tiče sejma.

»Hrvat« je poln pritožb radi do- godka v Dalmaciji, kjer so »fašisti«, kakor on imenuje nacionalistično mladino, prepredili nekaterim selja- kom odhod v Zagreb. V Splitu se je to zgodilo. Mislimo, da ni človeka v Jugoslaviji, ki bi odobral prepre- čenje odhoda na poset Zagrebačkoga Zbora, ali »Hrvat« naj se povsopne do

murnejšega presojanja tega dogo- dka, pa morda uvidi v njem posledico rovanja, v katerem mostruje on in njegovi tovariši. Da se ni iz Zagreba razsulo po hrvatski zemlji toliko raz- krojevalnega delovanja, pa bi danes gotovo nihče ne branil nikomur v Zagreb. Vsako zlo delo pa se ma- ščuje žal, prečestokrat ob nepravil- priliki. To kaže splitski dogodek. V Dalmaciji pa so naveličani razdvaja- nja ljudstva in tam boli, kakor kje drugje; občutilo gorje razdora in strah jih obdaja pri misli, kaj bi na- stalo, ako bi razdorniki razbili našo državo. Italijani se danes sanjajo o svojem gospodstvu na dalmatinski obali.

»Hrvat« je zbog incidenta v Splitu ves razkešen, pa se hoče ma- ščevati nad posetniki iz Beograda. Hudobna misel ga tiči za vrat, da bodo Beograščani podkupili hrvat- skega privrednika za »svojo« proti- narodno in protihrvatsko politiko. »Kaka blaznost! Prijetljivosti treba tudi na zagrebački strani, ne sme se kričati samo na druge! Po napačni poti hodil, kdor dela tako. In to goto- vo ni v korist Zboru! Zbor ima vpli- vati ugodno na zboljšanje razmer, ne pa na nadaljnje razkrojevanje.

Hrvatski narod je inteligenten in primerna njegovi polni na gospodar- skem in kulturnem polju bodi nego- vavlja v državi! Mi se nadejamo, da kljub neki razdraženosti vspe Za- grebački Zbor kar najpovolneje in da stiki s poslanci, ki pridejo danes v Zagreb, vendar le pripomorejo ko- likortoliko k tako potrebnemu prija- teljstvu med nami vsemi! Počasi se mora zgledati pot med Zagrebom in Beogradom, potem bo konsolida- rana Jugoslavija in njen ugled v sve- tu stopi visoko.

POMOŠČENJE ATENTATORJA STEJICA.

— Beograd, 30. junija. (Izv.)
Včeraj dopoldne sta ministra Syeto- zar Pribečević in Marko Trifković deli časa konferenci z ministrskim predsednikom Nikolom Pašićem. Splošno se je o pomoščanju Stejica govorilo. Kakor znano, je Stejičovo pomoščanje bilo izvršeno preko mi- nistra pravde, ki je kralju predlagal, da se izvrši sodba.

Ali je sploh možno misliti na zatvoritev bolnic?

Grozeča nevarnost za obstoj naših bolnic sili nas, da premostrimo vprašanje, je li zatvoritev bolnic sploh mogoča? — Da se v naših bolnicah oskrbuje nekaj bolnikov, ki bi se lahko zdravili ambulantno, da so oni — večkrat dolgo časa — nekateri, ki zaradi dolgotrajnih ali neozdravljivih bolezni spadajo v hi- ralnice, to priznavamo — a ogrom- na večina je vendar takih, ki edino le v bolnici morejo naiti zdravilne in le- čenice. Dolžnost države je, omogo- čiti to, — največja pregreha bi bila, onemogočiti bolnim državljanom zdravljenje v zato odločenih zavo- dih. Doma dostikrat to absolutno ni mogoče, ne le radi preobilnih stro- škov, temveč tudi radi stanovan- skih razmer in pomanjkanja postrež- be. Ali naj radi par milijonov kron, katerih država noče žrtvovati v ta namen, dočim desetkrat toliko za- pravila za razne nepotrebne luksu- se — stavimo zdravje in življenje tiso- čerih ljudi v nevarnost ter jih izro- čamo gotovi pogubi? — Poglejmo telesno težko bolne oskrbovance medicinskega oddelka — ali naj se ti pri njih vročici, pri njih opasnem stanju vržejo na cesto? Poglejmo na kirurški oddelki bolnike, ki so prišli tja, da se je izvršila na njih nuja in težka operacija in ki se zdaj ondi zdravijo, da se, rešeni smrtni nevarnosti, zopet okrepe — ali se naj ti zavrzajo in izroče smrti? Ali naj taki sploh ne naidejo več spre- jema? — Poglejmo v porodnišnico, koliko se je ondi sprejelo gravidnih, da so prestale težak in nevaren po- rod, ki bi izven zavoda najbrž pro- vzročil smrt materi in morda tudi otroku, ako bi ne bilo pravočasne zdravniške pomoči. Poglejmo naše skrajno prenapolnjene umobolnice — ali mar niso ondi bolniki, ki vsled razburjenosti ne morejo bivati na domu — bolniki, ki vsled obupnosti vedno mislijo na samomor — bolni- ki, ki so ogrožali javno varnost s svojo nasilnostjo — za Boga, kam naj damo vse te?

Že jedenkrat sem povdarjal, da je prva in glavna dolžnost države, skrbeti za zdravje svojih državlja- nov, s tem si rešuje in množi vsaj najdražji kapital. — Lepa, hvale vredna je tendenca za profilakso

(preprečenje bolezni), vse podpore vredna so stremjenja in res država stori mnogo v tem oziru — a s tem še nikakor ni rečeno, da bi bile bol- nice odveč. Čim bolj bo narod upo- števal higijeno in čim bolj se bo vr- šila profilaksa, tem manjše bo šte- vilo bolnikov — izgubilo pa ono nik- dar ne bode, in kdor oboli, mora imeti priložnost, da se zdravi in ozdra- vi. Edino in glavno pomoč pa nudi- jo pretežni večini urejevalstva le bolnice. Le moderno prebivalstvo so pogoj uspešnemu zdravljenju. Te pa morajo imeti na razpolago toliko kredita, da morejo vršiti svojo na- logo. Šteti se naj, kar se more in kar je prav, a štedenje ima svoje me- je, in kadar bi bilo ono bolnikom v škodo, tedaj se mu mora upreti vsak vesten zdravnik.

Odkod naj država dobi potrebne kredite, to je naloga naših finančni- kov. Oni naj revidirajo izdatke dru- god in našli bodo vsepovsod priliko, da se štedi, da se se črta — kar se zdi razmetava brez zmisla in brez potrebe. Na jedni strani se hočemo kosati z najbogatejšimi državami — na drugi strani pa se ponižujemo pod naizdajne in nainekulturne. A naj- brž je temu vzrok bil le ta, da je bila doslej širši krogom in tudi vodilnim mestom vsa naša bolnišnična miser- ja premalo znana in uverjeni smo, da bodo — kakor hitro lim je znan obupni položaj, nemudoma našli po- trebno remediuro.

Bolnice so bile vedno tako v predvojnem, kakor v medvojnem in povojnem času, pasivne; deželni od- bor kranjski je brez odgovora kril vsakoletni deficit. Ako sedaj država na podlagi I in pol leta starega pro- računa dovoljuje le malo kritje — v tem ko so se vse dobave (jedila, kurivo, medikamenti in obveze itd.) za 100 odstotkov podražile — je umevno, da mora naraščati dolg. Ako staremu dolgu koplčimo še no- vega, kako bo še kaj dobavljat? Da bi se povečala oskrbina, njima prav nobenega efekta, ker se ta odtene od v kreditu dovoljene vsote. Edina pomoč je naknadni kredit za plačilo dolga in tekočih stroškov. — Zbor primarjev je smatral v svojo dolž- nost, javiti položaj — kot edino, kar vodi k rešitvi. Nikakor pa ni imel na-

mena in to se ostro obsoja, da bi se to politično iskoriščalo v kake strankarske ali celo državne neprilaz- ne namene.

Dr. F. Güstl.

Politične vesti.

— Seja načelstva Demokratske stranke je v soboto dne 1. julija popoldne ob 15. v tajništvo (Narodni dom).

— K mizeriji državne poročevalske službe. V novem proračunu znaša postavka za drž. poročevalski urad letnih 1.278.848 Din. Ako se pomisli, da potroši češkoslova- ska vlada za svoji tiskovni urad mesečno 8 milijonov češkoslovaških kron, potem pač ni treba govoriti o mizeriji naše dr- žavne poročevalske službe.

— Otroci hodijo v Italijo v šolo oboroženi. Italijanski naučni minister Anile je v odgovoru na neko interpela- cijo z žalostjo konstatiral, da so se po- litični boji v deželi tako razširi- li, da hodijo otroci v šolo oboroženi. Apeliral je na zastopnike vseh strank, naj delujejo pomirjevalno, krepi strank- skarske strasti ne smejo zastrupljati otroške duše.

— Ponesrečena vzpostavitev monar- hije v Graciu. V nekem graškem hotelu je nameraval imeti dr. Berger predavanje o vzpostavitvi monarhije v Avstriji. Ko pa je hotel zvečer za pravi namen predavanja, je takoj odpovedal prostore in tudi policija je prepovedala nameravano zborovanje. Več sto delavcev se je ob napovedani uri zbralo pred hotelom, kjer so si hoteli ogla- dati nov vogeln kamen habzburške hiše, ker pa monarhisti niso prišli zidati, so de- lavci odšli mirno domov.

— Zagrebački občinski odbor je bil sklenil, da ne sodeluje na poročilni slav- nostih v Beogradu. Toda le nekaj dni na to je Zagreb zahteval, naj bi beo- gradski listi napravili čim večjo rekla- mo za zagrebaški sejma, da se doseže čim večji obisk ter da napravijo Zagreb čim boljše kupčijo. Tako piše v Beograd- ski »Politiki« prijatelj iz Zagreba. Na- to še dostavlja: »Tudi sedaj so na za- greškem veleposlani najboljše kupci — Srbi. Če bi ne bilo njih, bi bil ba- zar vrlo vrlo sumljiv. In vendar obiš- dete lahko ves sejma ter najdete napi- se švabske, grške, češke, romunske — da — celo bolgarske, samo srbskih napi- sov nikjer.«

— Švicarski glas o mali antanti. »Gazette de Lausanne« priobčuje dle- nek profesorja Mireja, ki obseja izjavo grofa Bethlena v Debrovinu, da se mo- ra Madžarska osvoboditi vmešavanja male antante v notranje zadeve. To vmešavanje pa je v tistem, da zahteva ma- la antanta izvedbo trianonske mirovne pogodbe. Mala antanta je garancija za mir v srednji Evropi.

Louisa de la Ramée (Quida):

Kneginja Vjera.

Roman.

Markiza je pogledala kvišku in se je smehljala, in kakor je bila grda, je bila kljub temu boljšeje kot marsi- katera krasotica.

»Ne morem vas videti, ne da bi si zvali vrat, se je smejala. »Pridite torej gotovo, sešli se boste s kneginjo Žuro- vo. Zdravniki trdijo, da ni zdrava, jaz pa ne verjamem. Na vsak način pridite točno, da naju boste zabavali.«

Popraševala sta še nekaj časa po skupnih znanih, se smejala in bila ljubezniva drug do drugega. Potem so je markiza umaknila z balkona, Corré- ze pa je šel na izprehod k rottenbaške- mu mlinu.

»Sedaj bom videla, kaj je med nji- mac, si je mislila markiza. Corréze pa se je jezil: »Kako more ta malopridnež dopustiti, da mu potuje žena z Jeanne Sonnaz?«

Zaradi napornega potovanja in no- či, polne čudnih sanj, je Vjera spala dalje časa nego je bila sicer njena na- vada. Da je zadostila navodilom zdrav- nikov, se je kopala in je pila, toda ve- dela je, da vse kopeli in pitje nič ne pomagajo, saj bolna ni bila.

Ko se je vrnila ni hotel, ji je rekla madame Jeanne: »Oh, kako dražestna ste, ljuba moja!« Vjera je imela belo plateno obleko s srebrnim pasom; na pasu je visela miniatura molitvena knjižica. »Taka ste kakor Trebelli v

ulogi Margaret, samo tisočkrat lepša in ponosnejša. Apropos, povabila sem Fausta, da bo z nama jutri.«

»Gospoda Corréze?« je vprašala Vjera. »Zakaj? Zakaj ste storili to?«

»Zakaj? Zakaj? Ker je šarmant, ker nama je snoči pel podoknico in še iz mnogih drugih vzrokov. Nič se ne zgražajte nad njegovo družbo. Sicer je samo pevec, ki ima povsod dostop.« In pri vsaki besedi, ki jo je izpregovorila, je opazovala vtisk na mlado kneginjo.

Med vsem zajutrekom je z neusmi- ljeno vztrajnostjo motrila Corrézovo in njeno vedenje. Pevec je slutil, da markiza ne namerava nič dobrega. »Saj vendar tudi poznate kneginjo?« je re- kla. »Sedaj pa lepo priznajte, kateri iz- med naju je bila namenjena snočnja krasna podoknica? Kneginji ali meni? Kaj ne, indiskretno vprašanje? Toda jaz sem že taka.«

Corréze se je naklonil Vjeri in potem gospej Jeanni. »Včasih je opas- no, govoriti resnico,« je odgovoril, »am- pak povem jo vendarle. Podajam se v nevarnost, da boste hudi name, ampak priznam vam, da sem v resnici pol- samo iz jeze na strašni šunder tako- imenovane tukajšnje gošbe. Bil je torej slučaj, da sem pel vam in kneginji Žu- rovi podoknico.«

»Lep, umetniško zavist izgovor,« si je mislila madame de Sonnaz. Glasno pa je dejala: »Torej je imela Vjera prav, ko je rekla, da nimata pojma, da sva tu. Na vsak način pa sta stara znan- ca, kaj ne?«

Corréze je sedel med obema dama- ma. »Vsekakor že poznam gospo knegi- njo,« je odgovoril smehljaje, »toda sa- mo površno; to je bilo v času, ko je bi- la še otrok. Takrat je nosila dolga- rski klobuk in je bila brez čevljev. Morda je tega, kakor vidite.«

»Vjera brez čevljev?« je vzkliknila markiza. »To mora biti zanimivo. Pri- povedujte, Corréze!«

Pripovedoval je o malem dogodku z nedosežno gracijo in s humorjem, ki ji je silil solze v oči.

»Bog ve, kaj bi si mislila, ako bi ničesar ne povedal,« si je mislil Cor- réze. Zabaval je sam obe dami in se je pokazal tako duhovitega in odrezavega in tako prav nič v zadregi, da je menila markiza: »Ona ga ljubi, — on, on pa nje ne.«

Vjera je precej molčala. Bila ni ta- ko spretna kot on, da bi znala zakriti svoje misli in svoja čustva z vsakdanji- mi besedami. Koliko časa je trepetala med željo in strahom, da bi se sešla s Corrézom! In sedaj je nepričakovano sodela z njim za isto mizo, ko sta po- prej dolga leta hodila kakor tuja drug mimo druga. Bila je zmedena in v zadregi. Corréze, ki je sedel poleg nje, je bil povsem drug, kakor oni, ki ji je nekoč natrpal vrtno. Ta je sedel ob njej dahovit, sijajen družabnik, ki mu je bilo samo na tem, da zabava markizo de Sonnaz in ji gradičeno in ljubim- vo katero zasoli. In Vjera, ki ni raz- umela njegovega namaza, se je čutila raz- očarana. Ta okretni, skeptični kavalir, to naj bi bil oni mož, ki ga oča Martin

obožuje kot svojega angela varuha in ki ga ona nosi kot svoj ideal v svojem srcu?

»To je Corréze,« si je mislila. Ta- kaka, kakršna je bil danes, si sveda ni zamislila. Njegova zasmehljivost in šaljivost sta jo naravnost boleli. Njene uboge iluzije so dobile strašen udarec, in življenje, ki se ji je zdelo nekaj časa zmošneje, je bilo zopet sivo, monarno. Corréze, ki ji je med svojimi lepi- mi govoricami ves čas opazoval, je spo- znal, kaj se godi v njej, in dasi mu je bilo zelo hudo, je vendar dejal sam se- bi: »Tem bolje, saj nimam pravice niti moči, da bi izpremenil njeno usodo.«

Ko je ostavil njene salone, si je re- kel: »Ne smem dalje časa ostati tu!« Pa je vendarle ostal...

Zvečer je bil povabljen v cesarski gradič. Tudi Vjera, vsa bola z vodnimi lilijami za pasom in na prsih, je prišla. Jedva, da se ji je približal, in vendar skoraj ni umaknil pogleda od nje. Nje- na prisotnost ga je navdušila, da je pol- divno. Velicanstvi sta bili polni hval in priznanja in sta pripisovali njegov izredni uspeh svoji navzočnosti. Bil je junak večera, in vendar je pobešal glavo, ko je stopal po mesečno razsvet- ljani poti smrekovega gozda proti do- mu... Težko mu je bilo pri srcu, ker se je iznova sešel z njo, ki bi jo mogel ljubiti, ne, ki jo ljubi — nič več ni mo- gel dvomiti o tem — in ki je zanj za- vedno izgubljena...

Naslednjega dopoldneva mu je pri- nesel pri zajutruku odposlanec dvora

dragoceno, z biserčki posuto tobačnico in — kar je cenil višje od zlata in de- mantov — povabilo cesarja k lovu na divje koze po Dachsteinu.

Takoj nato pa je prejel pisemce go- spa Sonnaz, ki ga je povabila zvečer na obed. Corréze se je oprostil; moral je še istega večera na Dachstein ter je koncem svojega odgovora dostavil: »Kdo bi se mogel dvomiti, da svet ne dela več stanovskih razlik, ako vidi peveca v družbi cesarja plozati na Dachstein?«

»Jasno je,« si je mislil Corréze, »njeno prijateljstvo je umljivo. Za svo- jo osvetlo nad Žurovim se boče poslužiti mene. Toda dobra markiza se moti.«

Da se ogne gnati na esplanadi, je napravil popoldne izlet v gore. Šel je po Weisbachovi dolini mimo drevčenti, z mahom poraslih orjakov, kjer je smela voda, se gnala v vrtinčih in so penila ter so v podražini in visoki v- vejavi ptice gnezdirle in pele. In konč- no dovede cesta do velikega, stajame- dig Adarskega jezera. Corréze, ki je bil izredno pešec, je hodil ure in ure po vonjavem gozdnem zraku. Bil je pri- jatelj narave, in pogled na krasno pa- noramo bi ga bil sicer prav gotovo spravil na druge misli, danes pa je bil kakor odsojen.

»Kako — le kako — se je moglo to zgoditi?« je razmišljal. »Sveda se je sililo. Ampak zakaj se je vdal tako hi- tro? Zakaj ni bila pogumnejša, stano- vitnejša?«

(Dalje prihodnjib)

Gospodarstvo.

AMERIŠKA PRESOJA POLOŽAJA V EVROPI

Kakor javlja agencija International News Service čikaškemu dnevniku »The Daily News«, se doznava, da ameriške železniške družbe podpirane od ameriškega kapitala, snujejo široko železniško omrežje na Balkanu. Ena projektirana proga obsega 350 milj dolgi in se ima zgraditi med Beogradom, glavnim mestom Jugoslavije, in eno luko na vzhodni obali Jadrana. Ta proga bi dala Srbiji izhod na morje.

Dewitt Cuyler, načelnik društva ameriških železniških upraviteljev, ki se je baš sedaj iz trimesnega potovanja po srednji Evropi povrnil v London, nam ni priznal te balkanske osnove. Pač pa je potrdil, da se Američani ne zanimajo za železniške koncesije v Rusiji in Sibiriji. — Američani nečejo takih koncesij, — je rekel Mr. Cuyler. Ekonomski izgledi v Evropi so sijajni, ali mnogo odvisi od tega, da se enkrat neha s prekomernimi konferencami, čijih rezultati so zelo skromni in ki ovirajo direktno normalno urejevanje. Za dinjenje države so se postavile na edino pravilno stališča, da se države izven takih konferencij.

»Za časa mojega potovanja«, je nadaljeval Mr. Cuyler, »sem ugotovil, da Francozi delajo vztrajno. Oni se hitro vračajo k svojemu prvotnemu napredku, ali strah pred Nemci visi nad celim narodom. Dozdeva se mi, da Angleži delajo manj nego Francozi, dočim Nemčija vidno napreduje. Najtežja točka v Evropi je Avstrija. Rusija, kakršna je danes, ne more ničesar nuditi in je treba, da jo pustimo spati. Prepričan sem, da evropski narodi, ako jih pustimo, da sami glodajo svojo kost, hitreje najdejo svoj spasi.«

Ameriški načrti za 50 milijonske investicije v Jugoslaviji. Herald in Etamner Universal Wirelesss javlja iz Berlina »NewYork-Herald«: Ameriški sindikat, o katerem se govori, da ima podporo vlade Zedinjenih držav, namreč United States Steel Corporation, The American Locomotive Works, The American Car and foundry Company in Equitable Bank, išče koncesij v Jugoslaviji.

Beograđsko brzojavno poročilo javlja, da je ta sindikat predložil jugoslovnski vladi definitivni predlog za zgradbo štirihi železniških prog v tej državi ter ravnotako za ureditev dveh modernih luk za pristanišča na Donavi in na Jadranski obali.

Investicija v višini 50 milijonov dolarjev bodo stopnjema povišana na vrednost 187 milijonov dolarjev.

RAT I FINANCIJA.

Internacionalna financija i njena reorganizacija.

Financijska metoda ponikla za vrijeme rata, a njezini utjecaji na novac, kredit i valutu, koji su uslijedili, biti će za mnoge godine zahvalno gradivo za pisce na ekonomskom polju. Mi se nalazimo još odviše pod utplivom ove poratne pojave da bi mogli već sada o njoj suditi. Ali i sedajni znanstvenici na gospodarskom polju imaju zahvalnu zadaću u tome, da pomno prate i bilježe ove događaje u tom pravcu. Mi smo prof. financija na vseučilištu u New - Yorku* vrlo zahvalni, što nam je dao tako savršeni prikaz razvoja raznih grana gospodarstva. Radenost će moći oni prosuditi, koji si žele jednu zgodnu knjigu, koja mu pruža glavni sadržaj svih važnih javnih objava i govora o financiji za vrijeme rata u Engleskoj, Francuskoj i Njemačkoj.

Dvije trećine usko štampanih 700 stranica posvećene su objašnjenju, u kojem pisac tumači i predložuje zdrave engleske metode u financiranju rata, te ih poređuje kontinentalnim metodama. On priznaje, da je poteškoćama u Franciji bila kriva predratna politika i očekivanje, da će biti rat kratkodoban, što je vodilo do toga, da je morao narod nositi tolika bremena i da je morao pokazati iznimni pokus obstojanja. I njemačka politika zajmova bila je u istom duhu, akoprem sa veoma iskusnim silama provedena, nije imala uspjeha. Pisac rado priznaje nastojanje u Njemačkoj poslije primirja, da se upostave uvjeti i pod veoma nepovoljnim prilikama. Pisac se nije udalio od poprečnog mišljenja, pa bi bilo i opasno dati osobno mišljenje o tako opsežnom materijalu.

V zadnjem djelu svoje knjige došlo je do pisca upustiti se ipak više u »pros and cons« o povišenju kapitala, o mogućnosti plateža sa strane Njemačke i brisanju savjetničkog ratnog duga. U ovom zadnjem predmetu posvetio je zanimiv odsjek, u kojem kaže, da sa političkog i sa gospodarskog gledišta je potrebno da se briše ili jedan dio ili cijeli dug. Sa gospodarskog gledišta zato, što naši dužnici ne mogu platiti, jer je iznos prevelik, jer njihov budžet iskazuje deficit, jer je njihova valuta uništena, jer Evropa mora platiti samu u robu, te će se tako polako poći na put propasti, i jer su Sjedinjene države u svjetskom ratu najmanje izgubile.

Što se tiče mogućnosti plaćenja promatrao je s jedne strane s gledišta prodaje engleskih investicija u Sjedinjenim državama, koje su investicije obustavile posao, kad je Amerika stupila u rat i da je veći dio tih investicija još u engleskim rukama, a sa druge strane, da su se i Engleska i Francuska u Njemačkoj, Austriji i u novim

državama kao i u Turskoj u većoj mjeri zainteresirale nego što iznosi dug u Americi. Što se tiče višine duga, to je iznos mnogo manji, nego onaj što su ga odredili »Premiers« Engleske i Francuske, god. 1921. da mora platiti Njemačka.

U pitanju otplaćivanja duga sa evropskom robom kaže pisac: »Ako nam plate saveznici u robu, mi ćemo imati konačno prevelik uvoz robe, ali gospodarske prilike izgledat će prama tome, i preokret trgovačke bilance bit će naravna posljedica.«

Preveo D. B.

— g Obrtniški sabor. Ob prilici pokrajinske obrtne razstave se bo vršil v Mariboru II. obrtniški zbor. Že danes prihajajo iz vseh strani naše države številne prijave obrtnih društev, ki se korporativno udeležijo zboru. Zbor je za obrtništvo izredne važnosti, ker se bo razpravljalo o vseh perečih vprašanjih obrtništva. Pozivljamo vsa obrtna društva in zadruga, da se že danes pripravijo na ta velepomembni shod. Podrobnosti bomo še pravočasno sporočili.

— g Prijavni rok za razstavo v Mariboru je podaljšan do preklica. Zato naj nikdo ne zamudi te prilike in se naj, če tega že ni storil, nemudoma prijavl. Razstavni odbor želi, da bi se razstava udeležili vsi obrtniki, da vsak pokaže kaj zamore in kaj zna. Zato vsi na razstavo.

— g Kako iz Broda, n. s. doznajemo je v tamošnjo tvornico Vagona prvi transport teretnih kola na popravak te če ta tvornica 1. jula svojim pogonom da počne. Pošto če ta tvornica zaposliti večjo početu jedno 800 stručnih radnika i mnogo nadničara, nadamo se da če skudici rada bit u našoj državi nešto doskočeno.

— g Državna borza dela. Dela iščejo: kovači, elektromonterji, strojni ključavničarji, neki, natakari, trgovski sotrudniki, prodajalke, dminarji, dminarice, pisarniške moči, šivilje, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, valenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, kleparji, ključavničarji (strojni), mizarji, žagarji, sodarji, zidarji, tesarji, plekarji, kolariji, služkinje kuharice, vajenci, vajenke itd.

— g Tovarna celuloidnih glavnikov pri Ljubljani. V kratkem se prične z gradbo velike in za najmodernjšimi stroji bogato opremljene tovarne, ki bo izdelovala celuloidne glavnike in sploh vse celuloidne predmete v zadostni množini za Jugoslavijo in za izvoz. Z delnim obratovanjem se bo nadaljevalo že v nekaj mesecih. Tovarna bo imela posebno tovarno za izdelovanje celuloidne tvarine.

Česa potrebuje Jugoslavija?

»Chicago Tribune« objavlja: Božo Milošević, jugoslovnski educator na glasu v svojih govorih po Zedinjenih državah posebno sledeče: »Ameriške ideale, ameriške metode, ameriške nauke, običaje ter mišljenja je treba uvesti in gojiti na vzhodnih obalah Jadrana, sedaj politično ujedinjenih v kraljevini Jugoslaviji. Jugoslovni potrebujejo stvari, kakor svobodo govora in mnenja ter nove ideje medsebojnega bratstva.

Iz naše kraljevine.

— Naučno potovanje učencev nautične šole v Bakru se je izvršilo pretekli mesec z velikim uspehom. Ladja »Vila Velebita« je ponosno odplula iz Bakra, iz osvobodene domovine, privrkat pod svojo zastavo. Iz Splita so krenili potniki proti Mesini. Zadnji pozdrav iz domovine je bil pozdrav minonosca »Galeba«, ki je ladji izven splitske luke s signalom zaželel srečno pot. »Vila Velebita« je pristala v vseh važnejših pristaniščih zapadnega Sredozemskega morja. V Italiji se je dotaknila Mesine, Neaplja in Genove, na Francoskem je posetila Marseille, v Španiji Barcelono; od tam je krenila v franc. Alžir, nato na angleško Malto, od koder je plula nazaj v Kotor in se pred nekaj dnevi vrnila v Bakro. Povsodi so jo spremljali z velikim zanimanjem in italijanski in francoski listi so obširneje pisali o nalogi potovanja »Vile Velebite«. To potovanje je zelo koristilo ugledu Jugoslavije v omenjenih deželah.

— Pred vojno in po vojni. Okoli 160 naših umetnikov je izložiło kakih 800 svojih del v 16 velikih oddelkih druge gimnazije v Beogradu. Posetnikov je malo in o prodaji slik se skoraj ne da govoriti. Četrto jugoslovnsko umetniško izložbo, prirejeno tudi v Beogradu pred vojno, je posetilo že prve dni nad 20.000 oseb in v par dneh je bilo prodanih del za 150.000 dinarjev, kar znaša za današnje čase vrednost 2 milijonov dinarjev. »Politika« vprašuje pri misli na to: »Ali je mogoče, da je bil Beograd takrat bogatejši in mnogo obljudejši?«

— Organizacija hišnih posestnikov. Društvo hišnih posestnikov v Zagrebu je imelo pretečeno nedeljo, dne 18. t. m. svoj redni občni zbor, na katerem se je razen obravnavanja takojših društvenih zadev napravil jednoglasen sklep, da se društvo razširi v tem smislu, da se sprejmejo v društvo tudi zemljiški posestniki ter se s tem da organizaciji trdnjše podlago in se sigurneje štiti privatna lastnina. Posebno pa se s tem skuša preprečiti izvedbo agrarne reforme, ki bi imela nepregledno slabe posledice za konzumenta v mestih. V tem smislu je govoril o agrarni reformi g. baron Ož-

govič iz Varaždina, ki je opravičeno poudarjal, da je treba zemljiško produkcijo dvigniti, a čemer edino se zamorejo cene znižati. Pri raznih volitvah hočejo zemljiški in hišni posestniki skupno nastopiti. Pokrajinsko zvezo za Slovenijo je zastopal predsednik Ivan Frelj, društvo hišnih posestnikov v Beogradu pa dr. Jovan Stojanović. Oba navedena zastopnika bila sta v znak zaslug za organizacijo in interese hišnih posestnikov izvoljena soglasno in ob velikem pritrujevanju navzočih za častna člana društva hišnih posestnikov v Zagrebu. Njuju govora sta bila sprejeta z največjim odobravanjem.

Kultura.

ALI ENO ALI DVOJE GLEDALIŠČ?

Varčevanje, ki se je pričelo v naši državi na vseh koncih in krajih (samo žal, da včasih na nepravih) — povzroča tudi težkoče našima gledališčema, in čujejo se glasovi, ki zagovarjajo zopet staro predvojno razmerje: gojitev drame in opere v eni skupni hiši in uporaba dramskega gledališča za koncerte.

Za intimne koncerte imamo filharmonično in za veliko prireditve Unionsko dvorano; torej gotovo ni potreba koncertnih lokalov, ki bi rodila ta sklep. Da pa Ljubljani dvoje gledališč ni preveč — kar je umerno pri številu prebivalstva — dokazuje dejstvo, da se igra poleg tega še na starem strelišču in v Florjanski ulici. Ako bi se morala drama in opera vrstiti v isti hiši, bi to utešjevalo oboje.

Upravni stroški so res ogromni, a dalo bi se pač nekaj prištediti. Ako se nekoliko restrukturirajo sistemizirana upravna mesta, kar se lahko stori, ne da se stvar okušuje — in ta prihranek pridene subvenciji za igralsko oziroma pevsko oboje; ako se tudi tukaj pridobi res dobro in uporabne moči, a jih primerno uporablja — odpusti pa one, ki so le »zaradi lepšega« angažirani — potem pridemo menda precej v ravnovesje tudi brez povišanja cen pri vstopnicah, ki se obeta. In tu moramo poudarjati poučni in vzgojevalni moment gledališča, ki je večji nego zabavni — in ki se mora torej bolj upoštevati. Naše gledališče mora postati lažje pristopno širšim meščanskim, uradniškim in mladinskim krogom, nego je sedaj. Ti krogi so težko prizadeti po vojni, ne zmorejo z lahka niti sedanjih vstopnic za galerijo in balkon, ki sta zdaj dostikrat nad polovico prazna. Ti sedeži bi morali postati cenejši; ako bo potem ondi polno, je vedno več dobička nego sedaj.

Predstav imamo zdaj prej premalo nego preveč. Zato menim, da bi se njih število lahko še pomnožilo. Ob nedeljah in praznikih bi popoldanske predstave omogočile obiske z dežele, skrbeti bi bilo lo za ugodno železniško zvezo, morda bi se celo doseglo, da bi dala železniška uprava znižane returne vozne listke v ta namen. Prirediti bi bilo predstave za mladino, za uradništvo, za delavstvo pri znižani vstopnici. Te nadšte, vilne predstave bi gotovo uspevale in budile zanimanje za obiske tudi pri drugih priložnostih. Odpravi se naj obveznost, ponavljati vsako noviteto po dvakrat za vsak abonma, torej po desetkrat, kar otežkuje repertoar. Dovolj, ako se ponovi po enkrat, torej v vsem petkrat — ako uspeva se lahko večkrat, a bolje, da se prevzame v repertoar za prihodnje leto, kar velja zlasti za opero. Drama naj nekoliko več goji veseloligre, opera pa naj se ne brani klasičnih operet (saj se to n. pr. »Netopir«, »Orfej v podzemlju«, »Lepa Helena«, »Zvonci korneljske« — bile tudi v repertoarju dvornih oper na Dunaju, v Berlinu in v Draždanih). Novejša zloglasna dunajska produkcija bodi seveda tudi nadalje še izključena. — Publika potrebuje več dobre duševne hrane, ne omejujejoč ji tega, ne zapirajte hramov umetnosti!

— Iz društva hrvatskih književnikov. V torek, 27. t. m. se je vršila v Zagrebu glavna skupščina Društva hrvatskih književnikov. Skupščina je otvoril predsednik dr. Ljudevit. Poleg običajnih točk dnevnega reda je bila tudi točka o izpopolnitvi odbora, toda pristati hrvatskega bloka so prinesli na skupščino popolnoma novo listo in ker so bili v večini, je uspel njihov naskok na društvo. V odbor so bili izvoljeni: Babič Ljubo ml., dr. Bazala Albert, Oton Bošnjak, Dragan Bubič, Avgust Cesarčec, Milan Begović, dr. Blaž Juršič, Miroslav Krleža, Josip Kulundžić, dr. Milan Ogrizović, dr. Vale Vouk, Ljubomir Wiesner, Mile Brdok, Ante Hikec, Slavko Ježić in Ivan Tomazič. Pač žalostno dejstvo, da gotovi književniki ne morejo živeti brez političnih intrig, ki jih prinašajo celo v svojo strokovno organizacijo.

— Odkup slik na V. jugoslovnski umetniški razstavi v Beogradu. Beograđska mestna občina je votala 100.000 Din za odkup slik na umetniški razstavi. V to svrhu je določena posebna komisija, katere predsednik je Branko Popović, vseučiliški profesor.

— Kongres Udruga gledaliških igralcev SFS se vrši letos v Beogradu v dneh 3. 4. in 5. julija. To pot se sestanejo samo delegati vseh gledališč in upati je, da bo mogoče z ozirom na temeljite predprave posameznih odborov in pododborov ne le dostojno manifestirati za mlado gledališko umetnost, temveč tudi temeljito in uspešno nadaljevati delo strokovne organizacije. Mestni odbor Ljubljane pošlje 7 delegatov: I. s. A. Drenovca, predsednika, R. Izanca, tajnika, I. Drenovca, blaginjaka ter g. Gusti Danilo, Polonco Juvanovo, Leopolda Kovača in J. Pluta. V kolikor je znano, pošlje mariborski pododbor 4 delegata.

Sokolstvo.

IMPOZANTEN NASTOP GORENJSKE ŽUPE V TRŽIČU.

Na praznik 29. t. m. je priredila gorenjska sokolska župa sijalen zlet v Tržiču. Vse mesto je bilo v zastavah. Prebivalstvo je navdušeno nazdravljalo Sokolu. Že 28. t. m. je gorenjska župa priredila javne tekme, ki so prinesle lepe rezultate. V posamnih oddelkih so se nekatera sokolska društva posebno odlikovala tako Jesenice, Radovljica, Kranj in Žiri. V srednjem oddelku so priborile Jesenice prvenstvo, dosegle so 446,25 točk. V nižjem je bila prva Radovljica s 448,50 točkami. Jesenice 422,25, Kranj 415,50, Bled 414,50 in Žiri 413,50 točk. Sledile so dalje tekme posamnikov. V višjem oddelku si je priboril Ludovik Podgornik (Kranj) 88 točk, Stane Kern (Skofja Loka) 87,50, Milan Kočnik (Kranj) 81,50 Zdravko Zepanc (Jesenice) 72,50, Jože Kropar (Kranj) 75,50, Albin Tavčar in Rihard Mežik (Jesenice) 73,50 in Ivan Kostanjšek (Jesenice) 72,75. V nižjem oddelku so dosegli Lado Klanišček 87,75, Metod Paternost (Tržič) 86, Mirko Vizjak (Radovljica) 83,25, Milan Prijatelj (Kranj) 82, Jože Potočnik (Kranj) 81,50 in Franc Osenk (Bohinja) 80. Splošno se je tekem udeležilo zelo veliko število telovadcev. Tekme so pokazale, da tudi gorenjska sokolska župa napreduje in goji telovadbo sistematično.

Sijalen pa je bil včerajšnji javni nastop Sokola. Ob 5. zjutraj je zbor sokolskih trobentačev priredil na trgu hudnico. Ko so bile pozneje končane glavne skušnje, je Sokol priredil impozanten sprevid, ki se ga je udeležilo okrog 1000 Sokolov in Sokolic v kroju. Krasen pa je bil tudi obojni naraščaj. Na glavnem trgu je imel krasen govor župni starosta dr. Semrov. Javni telovadbi, ki je pričela ob 4. popoldne, je prisostvovala številna množica. V imenu Jugoslovnskega Sokolskega Saveza je zlet posetil podnačelnik br. Ambrožič.

— Naraščajski dan dne 28. julija. Pozivljamo vsa bratska društva, da pravočasno javijo udeležbo naraščaja dne 28. julija. Termin za prijave poteče s 1. julijem. Bodite točni, da lahko izvedemo vse priprave. Spored naraščajskega dneva je sledeči: 22. julija prihod naraščaja v Ljubljano. Zvečer pozdravni večer naraščaja. Češki naraščaj pride v Ljubljano popoldne okoli 2. ure. 23. julija ob 6. uri zj. tekme naraščaja. Od 7. do 8. ure skušnje češkega naraščaja moškega in ženskega. Ob 8. uri skušnje jugoslovnskega naraščaja. Ob pol 11. uri nastop k povorki. Ob 11. uri povorka. Popoldne ob 3. uri zbirališče v garderobah. Ob 4. uri javna telovadba: 1. Proste vaje moške dece. 2. Proste vaje ženske dece. 3. Proste vaje češkega naraščaja. 4. Proste vaje jugoslovnskega naraščaja in igre. Zvečer gledališče in koncerti. Ponedeljek dne 24. julija izlet na Bled, ogledovanja mesta, razni koncerti itd.

— Ob priliki svoje 20letnice priredi Sokolsko društvo v Spodnji Šiški v nedeljo dne 2. julija t. l. na letnem telovadišču ob Gasilski cesti veliko javno telovadbo. Po telovadbi prosta zabava. Pri prireditvi sodeluja godba dravske divizije. Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina 3 Din.

— Sokol I. pozivlja svoje člane, da prisostvujejo prireditvam 2. julija na Taboru popoldne in popoldne v slavnostnem sokolskem kroju. Vse brate, ki so zaposleni pri blaginjah in pri reditvevanju prostora, da se udeležijo sestanka v petek ob 20. na Taboru. — Vse one prijatelje Sokola I. ki nam morejo blagohotno nuditi kaj svežega cvetja, prosimo, da nam isto dostavijo tekom nedeljskega dopoldneva v paviljon na trg Tabor. Predprodaja vstopnic v Tiskovni zadrugi nasproti glavne pošte.

— Sokolsko društvo Ljubljana II. priredi za svoje člane in članice v nedeljo, dne 2. julija izlet k Sv. Joštu nad Kranjem. Odhod iz Ljubljane z glavnega kolodvora ob 7. zjutraj, povratek v Ljubljano ob 21.55 zvečer. Zbirališče pred glavnim kolodvorom ob 6.40 zjutraj.

— Sokol Loška dolina priredi v nedeljo, 2. julija 1922 svoj drugi javni nastop na društvenem letnem telovadišču v Starem trgu pri Ložu. Pričetek ob 15. Sodeluje celokupna godba Sokola II. iz Ljubljane. Po telovadbi velika vrtna veselica istotam. Bratska društva in prijatelje Sokola, v nedeljo v Loško dolino!

— Sokol Hraštik. Gorenje - posavsko sokolsko okrožje priredi v nedeljo, 2. julija t. l. pešizlet v Hraštik, kjer se vrši ob pol 3. javna telovadba, nato ljudska veselica vesela. Zveze z vlaki ugodne. Prijatelji Sokolstva, udeležite se množestveno!

— Zdravstveni odsek J. S. S. ima kelo vsak petek ob 6. popoldne. V petek, 30. t. m. se vrši seja izjemoma ob 8. popoldne. Udeležba vseh članov potrebna.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Turistika in šport.

— Kramskogorska podružnica Slovenskega planinskega društva naznanja, da otvori svojo kočo na Gozdu pri Kranjski gori dne 2. julija t. l. ter vabi vse ljubitelje turistike k otvoritvi. Koča leži na krasnem kraju ob vzhodni Prisojnik in ob avtomobilni cesti, ki vodi iz Kranjske gore čez »Vršič« v Trento.

— Slovensko planinsko društvo naznanja, da so sedaj že vse koč v triglavskem pogorju odprte, torej tudi Kredarica in Staničeva koč. Vse koč in domi so preskrbljeni z vsem potrebnim proviantom in opremljeni z zadostnim inventarjem.

Jugoslavija — Čehoslovaška 4 : 3. Senzacionalna zmaga Jugoslavije. Vidov dan je bil senzacionalen dan za Zagreb. Vršila se je mednarodna tekma med reprezentanco Jugoslavije in Čehoslovaške, ki je končala nepriakovano s porazom za Čeha. Seveda se mora upoštevati dejstvo, da čehoslovaška reprezentanca ni bila ravno prvovrstna, ker so manjkali pač igrači glasovite praške Sparte, kakor Janda, Pilat, Kolenaty itd., ki je imela istega dne na Dunaju. Vendar je bil tudi team, ki igral proti Jugoslaviji izborn. Postava moštvev je bila sledeča: Jugoslavija: Malenčič-Rodac (Jugosl. Beograd), Stip (Hašk), Šifer (Gradi), Vragović (Gradi), Dubravčić (Cone), Rupce (Gradi), Saraz (Novi Sad), Zinaria (Hašk), Perška (Gradi), Vinez in Šojat (oba Hašk). — Čehoslovaška: Kopriva (Meteor), Tichaj, Krejčí (Vrsovice), Stjepan (Viktoria Žižkov), Burger, Seifert, Plodr Stapl, Vanik (vsi Slavia), Dvoracek (Union Žižkov) in Jelinec (Viktoria Žižkov). — Potek igre: Nekaj časa obojestransko izkušanje sil. V 17. minuti Jelinec prode, centra Plodru, ki od da nekritem Dvoraceku, ki zabije neubranljiv goal 1 : 0 za Čeha, 8 minute za tem prosti strel proti Jugoslaviji, ki ga Vanik spremeni v drugi goal. V 39. minuti Plodr pobegne in zabije tretji goal 3 : 0. V 42 minuti zabije Saraz, naše desno krilo, prvi goal za Jugoslavijo. Polčas 1 : 3. Po polčasu gostje naravnost bombardirajo naš goal, vendar Malenčič, vratar, ki je nastopil namesto obolelega Friedricha, drži vse udarce. Nato sledijo protinapadi Čehov. Diktirano enajstmetrovsko zabije Zinaria 3 : 2. V 30. minuti Zinaria med splošno gnečo z ostrim strelom izenači 3 : 3. Viharen aplavz publike. V 32. minuti strelja Zinaria pred goal — Saraz je na mestu ter zabije 4. goal in doseže s tem vodstvo za Jugoslavijo. Za tem sledijo srđiti protinapadi Čehov. Vanik pride sam pred goal. Malenčič se mu riskirano vrže pod noge in ubrani že skoro siguren goal. Sploh je Malenčič zadnje minute ustvarjal direktna čudeža s fenomenalnim držanjem vsakega strela. Tekmo je sodil zagrebski sodnik g. Pick, ker sodnik z Dunaja ni pravočasno došel. Gostom je bila poklonjena z zlato obrobljena trobojnica. Publika jili je pri odhodu živahno aklamirala.

— Tekma Zagreb : Praga je končala 2 : 2. Bila je v drugem polčasu radi brezobzirne igre prekinjena.

— Malostranský S. K. Praga : Mlrlja I. in 2. julija. Malostranský sportovni klub je tretji česki klub, ki se je odzval povabilu Mlrlje, da odigra v Ljubljani dve nogometni tekmi. Enako kot Č. A. F. C. in Sparta, Klado, predstavlja najboljši česki šport. Predvsem razpolaga z eno najboljših napadalnih vrst Prage, ki sestoji iz igralcev Zeman, Frýda, Novák, Prokop, Durdil. Center Novák je danes najboljši česki srednji napadalec. V internacionalnih tekmah igra skoro redno kot gost v Sparti; igral je tudi proti znamenitemu angleškemu klubu Celtic ter v državni reprezentanci proti Dancem v Kodaunju. V levi zvezi igra stari internacionalc Prokop, popularen posebno iz pretekle sezone, ko je igral skupaj z Frýdo za Viktorio Žižkov. Po gostovanju v Ljubljani igra Malostranský še v Splitu in Zagrebu. — V Ljubljani se bo vršila le prva tekma v soboto. Druga tekma se vrši v nedeljo na Bledu v okviru sportnega meetinga, ki ga priredi Sportna zveza v počast bivanja Nl. Vel. kralja in kraljice na Bledu. — Predprodaja vstopnic za obe tekmi v cveličarni Wlder. Na blejskem igrišču v Zaki, kjer za stolišča niso napravljene nastipi, je prirejena tribuna s približno 1000 sedeži. Legitimacije za polovnično vožnjo izdala Sportna zveza, Narodni dom.

Dopisi.

— Proslava Vidovega dne v Celju. Sporin na padle borce za svobodo in duševnega dela za napredek in procvit naše Jugoslavije se je obhajal tudi v Celju sicer priprosto, a tem prirščne. Že na predvečer je meščanstvo po večini izobesilo zastave, na Vidov dan pa se je vršila v farni cerkvi ob 9. dopoldne pontifikalna maša in na to parada celjske garnizije na Glavnem trgu. Ob 10. je bil parastos pravoslavne občine v veliki dvorani Narodnega doma, ki ga je povzdignilo krasno petje pevskega zbora iz Zagreba. Primerno in lepo sta nagovorila mnogobrojno občinstvo g. polkovnik Naumović in v imenu celjskega slovenskega občinstva g. Ivan Perkoršek. Tudi vse šole so priredile v svojem delokrogu proslavo Vidovega dne.

NARODNI POSLANCI NA ZAGREBSKEM ZBORU.

— Beograd, 30. junija. (Izv.) Predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar in okoli 100 narodnih poslancev odide danes na Zagrebski Zbor.

* G. Elisha M. Friedman, (N. Y.) E. P. Dutton and Co., 681 Fifth Avenue.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 30. junija 1922.

— **Minister notranjih stvari dr. Vojislav Marinković** se je pripeljal v turek popoldne v Ljubljano. V sredo napravil je izlet skozi Kamnik do Stahovca; opoldne pa se je udeležil zadržanja, ki ga je njemu na čast priredil pokrajinski namestnik. Po zajtrku razgovarjal se je živahno s povabljenimi gosti, vzetimi izmed odgovornih oseb njegovega resorata. Ob 3. uri popoldne obiskal je bivšega ministra dr. Kramera. Ob štirih pa se je odpeljal na Bled. Danes vrne se dr. Marinković v Beograd. Pripomniti je potreba, da dr. Marinković prav dobro pozna razmere v Sloveniji, ker jo je že pred vojsko prepoval in ker po vojski vsako leto prihaja na oddih vanjo.

— **Proslava Vidovega dne v Ljubljani.** Ljubljana je Vidov dan prve obletnice sprejetja ustave proslavila kar najdostojneje. Vse mesto je bilo v zastavah. Trgovine in uradi so bili zaprti in delo je počivalo skoraj povsod. Z Gradu je bilo ob 9. uri oddanih 21 strel. Ob 10. je prošel Andrej Kalan v stolnici opravil slovesno službo božjo, ki so jej prisostvovali pokrajinski namestnik g. I. Hribar, general Dokič z velikim zborom častnikov, generalni konzul češke republike dr. Otokar Beneš, načelniki državnih uradov in mnogoštevilno občinstvo. Na Kongresnem trgu je bila velika parada vojaštva. Tudi v pravoslavni kapeli v vojašnici vojvode Mišića je bila slovesna daritev. Opoldne in ob 19. uri je bil v Zvezdi koncert vojaške godbe, ob 21. uri pa baklada po mestu. V veliki dvorani univ. je imel brigadir g. Nikolič slavnosten dve uri trajajoč govor o bitki na Kosovem polju. Razložil je temeljito takratni ustroj srbske vojske, vzrok in posledice poraza. Svoje nad vse zanimivo predavanje je zvečer ponovil na sokolski proslavi narodnega praznika in na vrtu Narodnega doma. Vsa predavanja in prireditve so bile polne občinstva in Ljubljana je zopet ponovno dokazala, da ume ceniti Vidov dan, praznik našega ujedinitja.

— **Na Bledu** je bila na Vidov dan svečana služba božja, katere se je udeležil v zastopstvu kraljevske dvorice adjutant polkovnik Trifković. Navzoči so bili tudi ministri Pribečević, Trifković ter načelnik prosvete dr. Skaberne, častniki, konališki gostje in domače prebivalstvo. Zvečer je bila lepa razsvetljava. Občinstvo je manifestiralo za narodno jedinstvo.

— **Bolnega ministra dr. Žerjave** v Begunjah je obiskal kralj 27. junija. Ostal je pri njem celo uro. Isti dan sta bila pri njem tudi ministri Pribečević in Trifković.

— **Povratek ministrov z Bleda.** Iz Beograda nam javljajo, da sta se ministri prosvete Svetozar Pribečević in minister za izenačenje zakonov Marko Trifković povrnila včeraj z Bleda.

— **Kraljevska dvojica** se je pripeljala na Vidov dan v Vintgar. Z njo je bila tudi princezinja Jelena. Prekrasni Vintgar je dal visokim gostem najboljšo utisko. Kralj si je ogledal Golobovo tovarno za pohištvo. Kraljevska dvojica napravi večdnevni izlet na Štaersko.

— **Promocija.** G. Mirko Preinar iz Kranja je danes na Ljubljanski univerzi promoviran za doktorja filozofije.

— **Odlikovano slovensko učiteljstvo.** V naši notici pod tem naslovom z dne 22. junija sta med imeni odlikovancev izostali dve imeni. Odlikovana sta bila namreč z redom Sv. Save V. razreda tudi gg. ravnatelj Jakob Dimnik in strokovni učitelj Rudolf Dostal.

— **Za kongres jugoslovenskega ženstva.** Slovenke, ki so prevzele kako delo za kongres, prosimo, da se udeležijo seje jutri, 1. julija ob 5. popo. v prostorih »Kola«. Tajništvo »Saveza«.

— **Poljski študentje v Beogradu.** Okoli 10. julija pride iz Varšave v Beograd 25 študentov, da posetijo prestolnico in najvažnejša mesta v Jugoslaviji: Zagreb, Ljubljano, Split, Dubrovnik in Sarajevo. Poljsko polaništvo se je obrnilo na Ferijalni Savez s prošnjo, da preskrbi poljskim dijakom bivališča. V Beogradu je zato že poskrbljeno, ter sprejme Poljake zastopstvo Ferijalnega Saveza in vseslovenske omladine.

— **Abiturijenti, pozor!** V ponedeljek, 3. julija ob 12.19 se odpeljejo z lužno železnico v Zagreb, Ljubljano, Kranj, St. Vid in Novo mesto oddelki iz Ljubljane, Celje in Ptuj na se priključita v Zidanem mostu. Zastopniki ljubljanskih zavodov naj pridejo po legitimaciji, brez katere se ne more noben abiturient udeležiti potovanja. Legitimacije izdaja predsednik v Akademskem kolegiju (Kolodvorska ulica 22), ki uraduje v soboto, nedeljo ves dan, v ponedeljek pa do 10. dopoldne, ko se vse delovanje, tudi informacije in eventualno odstopanje, zaključijo. Kdor po tem roku odstopi, plača vozno karto, ki jo kupi komite skupno. Na potovanju zahtevamo disciplino in kdor se ne

pokori rediteljem, izgubi pravico do potovanja. Bratje Hrvati in Srbi, ki nas bodo gostoljubno sprejeli, gotovo žele red. — **Načrt potovanja** dobe zastopniki pri predsedniku. Pokrajinska uprava nam bo naklonila podporo, s katero bo skušal komite poravnati stroške za vožnjo. Ker pa bodo troški veliki, se tem potom obračamo na c. javnost, da po možnosti podpre to našo akcijo. Prispevke prelema: Hugon Bajuk, Akademski kolegij (Kolodvorska ul. 22). Komite slovenskih abiturientov.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski zdravstveni izkaz za dobo od 18. do 24. junija t. l. izkazuje statistično zdravstvenega stanja mesta Ljubljane. Novorojenih 34, mrtvorojen 1, umrlih 22, smrtni vzroki: življenska slabost 2, jetika 7, možganska kap 1, srčna hiba 4, rak 3, drugi naravni vzroki 3, smrtno poškodbe 2, samomor 1. Naznane nalezljive bolezni: davica 1, griža 2.

— **Mesto psihijatričnega asistenta** se razpisuje pri državnih dobrodelnih zavodih v Ljubljani. Interesentje se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

— **Smrtna kosa.** Po kratki mučni bolezni je umrl 27. t. m. g. Martin Volovec, trgovec in posestnik v St. Jerneju, star komaj 52 let. Bodi mu blag spomin!

— **Umrl je 28. junija** gospod Fran Komatar, profesor na državni veliki realki v Ljubljani. Pokopljejo ga danes 30. junija v Kranju. Blag mu spomin!

— **Smrtna kosa.** V Ljubljani (Glince - Viš) je umrla ga. Marija Kotnik roj. Petrovič, soproga tovarnarja cementnih izdelkov, g. Frid. Zalokar in rodbini Kmetec v Kolodvorski ulici sinček Rihard, v St. Jerneju na Dolnjem jekem pa trgovec in posestnik g. Martin Volovec. Blag jim spomin!

— **Vse tovarne davčne uradnike** vabimo na skupni važni informativni sestanki, ki bo v nedeljo, 9. julija ob 9. v Celju. Radi vzorne olajšave naj se vsi udeležniki javijo z dopisnico najkasneje do 4. julija predsedstvu. Prihodni »Naš Glas« bo dal natančna poljsna. Predsedstvo.

— **Akutna kriza v ljubljanski bolnici.** Pod tem naslovom je v št. 104. »Slov. Naroda« primarij deželne bolnice g. dr. Vinko Gregorič priobčil obširen članek o krizi v deželni bolnici. Ljubljanska »Jugoslavija« je prinesla ta članek drugi dan. O. dr. Gregorič nam sedaj javlja, da on tega članka ni dal »Jugoslaviji«, da ni dopisnik »Jugoslavije« in da je ta list spravil v svoje predale njegov članek brez njegove vednosti. Novinarske poštenosti še nikdar ni bilo pri »Jugoslaviji«.

— **Potirni sklep občinskega sveta.** Pokrajinska uprava, oddelek za notranje zadeve, je potrdila sklep občinskega sveta Ljubljanskega, kičoč se pobiranja pristojbin od gostov v gostilnah in kavarnah po 10. zvečer. Naredba stoji v veljavo z dnem objavljenja v »Uradnem listu«.

— **K novemu volilnemu zakonu.** Velika borba se je vršila za novi volilni zakon. Treba reči, da je vsak volilni zakon skoro vedno velika uganka in nikdar se ne more naprej soditi, kake posledice se pokažejo v praksi. V Belgiji so bili napravili volilni zakon po proporcionalnem D'Ontovem sistemu. Opozicija proti načrtu v zbornici je bila zelo ostra, ker so mislili, da proporcija razcepi in razdrobi politične stranke in prepreči formacijo kompaktne parlamentarne večine z močno in solidno vlado. Pri volitvah pa se je na to pokazalo, da je bil strah neosnovan. S sprejetim zakonom v naši skupščini se je hotelo doseči ojačenje velikih političnih strank in oslabljenje manjših političnih skupin, vse to z namenom, da bi se dobile solidne večine, iz katerih bi izhajale močne vlade. Pri sedanji situaciji velikih strank pa je jasno, da mora novi volilni zakon zagotoviti popolno zmago velikim strankam samo tam, kjer so močne, prinese pa jim popolni poraz tam, kjer so slabe. Beogradska »Politika« piše k temu: Dočim utegne v srbskih pokrajinah zmagati radikalna in demokratska stranka, pa najbrže izide iz volilnega boja na Hrvaškem in Slovenkem kot zmagovalca Radić in Korošec. Kakšna bo naša državna situacija, ako bodo v novem parlamentu predstavljali Hrvatsko samo Radićevci, Slovenijo pa samo Koroščevi ljudje? ... Ta bi bila lepa, da bi nov volilni zakon spravil napredne Slovence ob vsako zastopstvo v beogradske skupščini!

— **Kolo jugoslov. sester v Ljubljani** je prejelo po posredovanju nadničelja Boža Radića iz Adlešića prekrasno zbirko belokranjskih vzorcev, ki jih je z nje lastno spratnostjo posnela strok. učiteljica Pavla Vončina iz Črnomla. Zbirka je krasno delo in je zelo okusno urejena. Obstoji za sedaj iz 20 precej velikih platnenih krp, ki so pritrjene na lepinski. V zbirki so vzorci, izmed katerih jih velika večina še ni nikjer objavljena. Delo je bilo trudapolno, ker so nekateri originali tako stari, da se na njih ornament komaj pozna. Gdč. Vončina pa je posnela vendar ornamente in to s tako točnostjo, da je vredno občudovanja. Pripominjamo, da je izvršeno na domačem debelem platnu, ki nima vedno enako debelih nit, zato je bilo delo tem težje. Originale sta dala na razpolago g. Haringova iz Čr-

nomlja in višji živinozdravnik g. Zadnikar iz Kamnika. Kolo je lahko ponosno na to krasno zbirko, kakor tudi gdč. Vončina na svoje delo. Zbirka se bo, de nadaljevala in bo namenjena za stalno razstavo ženskih ročnih del, ki jih bode imelo Kolo vedno razstavljeno!

— **Barabstvo.** Na Vidov dan je imela kavarna Zalaznik izobešenih 12 zastavic, slovenskih, hrvaških, srbskih in državnih. Zvečer je prišel v kavarno neki S. in še neki drug »boljši gospod«. Videč srbske zastavice, sta jih snela, jih nesla na šentjakovski most ter jih vrgla v vodo. Poklicana policija je napravilo svojo dolžnost. Gotovo se krivca prav eksperimentalno kaznujeta, ker sta svoje dejanje izvršila docela premišljeno. Ako bi se v Srbiji drznili z našo zastavo napraviti kak takega, bil bi vihar v Sloveniji in še do grozovitih intemperacij bi prišlo. K sreči je »balkanska« kultura nekako boljša od naše, zato se pa pri nas vpolje in hulisa na Srbe, da se zgode taki slučaj, kot je zgornji. Čeprav sta S. in njegov drug naprednega mišljenja, kot se nam zatrije, imajo na vesti njuno dejanje tisti ljudje, ki sekundirajo klerikalnim huliskam.

— **Predprodaja voznih kart.** K objavi, ki smo jo čitali pretekli teden pod tem naslovom v ljubljanskih dnevnikih, si dovoljujemo opozoriti obratno ravnanje tovarniškega podjetja na nedostatek pri izdajanju voznih listkov za tja in nazaj na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Doselej — to se vleče že od zime sem — smo dobivali izletniki take listke samo slučajno, največkrat ne; ena blagajna jih je imela, druga ne, večjih nobena. Morali smo se zato pri povratku po nepotrebnem zopet dremati in čakati pri blagajni v Lescah, kjer je opravljal en sam uradnik vlake in potnike. V interesu potnikov in železniške uprave je, da se izdajajo povratni vozni listki — vsaj za postaje, kakor so n. pr. Bled in Lesci, kamor se vozi v sobotah in nedeljah na stotine izletnikov — redno in pri vseh blagajnah glav. kolodvora. To ne bi dalo tem blagajnam nič več dela, izletne postaje pa bi znatno razbremenilo in potnikom prihranilo dvojnó čakanje in jezo. — **Nedeljski izletniki.**

— **Sarhov pogreb v Rušah.** Iz Maribora: Pogreb nesrečnega Sarha se je vršil vsled vročine pred določenim časom. Sokol je šel popoldne vkljub temu na grob svojega člana ter se v večji deputaciji in v venci poslovlil od pokojnika, ki je bil z dušo in telesom Sokol. O vzroku Sarhovega samomora se je v prvem trenutku mnogo govorilo. Po naši informaciji je bila stvar taka. Pokojni Anton Sarh, po poklicu gozdar, je predlani prevzel podružnico Srbske zadružne banke Novi Sad v Mariboru. Podružnica se je počela z veliko lesno trgovino. Prvo leto je šlo vse v redu. Lani pa je banka pričela zanemarjati svojo podružnico, ostajala je dolžna prodajalcem lesa, od avgusta dalje tudi dolžna Sarhu na njegovem zaslužku. To je dalo povod, da se je Sarh vzel plačati s lastni družbi ter si glede denarja pomagal kjer in kakor si je mogel. Pod takimi razmerami je filijalka tako propadala, da so jo letos februarja likvidirali. Še le tedaj je kontrola našla velike diferece. Pozvali so Sarha v Novi Sad k obračunu ter mu v to svrhu poslali denar za potne stroške. Ker je banka med tem že v listih objavila likvidacijo, je pošta poslala za Sarha nakazani denar nazaj. Banka ga je ovdala državnemu pravdnstvu. Sarh se tudi povzela na zaslišanje ni odzval. Odstranil se je iz Maribora ter šel domov v Ruše k svojnemu bratu ter tam živel tako v se zakrknjen, da se ga niso upali vprašati, kako stoji njegova stvar. Le to je vedno trdil, da ima tudi on od banke tako visoke terjatve, kakor nasprotno banka od njega. V petek je okrožno sodišče pozvalo orožniško postajo naj Sarha drugo jutro privede k zaslišanju. Sarh je prebil vsu noč s čitanjem. Zjutraj ob 4. je zbudil brata ter ga poslal k živini, on sam se je vosega umil in se sveže oblekel. Sarh je orožnika prosil naj ga v drugi sobi počaka. Komaj se je orožnik odstranil, si je Sarh poglaval krogo naravnost v srce. Ko je brat na strel prihitel v sobo, ga je našel na postelji sedečega. Dvignil je glavo in rekel: pozdravi mi vse, posebno mater, katero sem najbolj ljubil. Nato je kmalu izdihnil.

— **Utonil pri kopanju.** Včeraj, na Sv. Petra in Pavla dan, se je kopala v Ljubljani nedaleč od Grubarjevega prekopa večja družba fantov, med katerimi se je nahajal tudi 19letni krojaški pomočnik Valentin Breskvar s Kongresnega trga. Plaval je proti sredini Ljubljane, kjer mu je pa nenadoma zmanjkalo moči in izginil je pod vodo. Njegovi tovariši so to opazili šele, ko je bilo prepozno. Člani sportnega kluba so sicer poskušali najti utoplenca, vendar brez uspeha. Tudi danes se še ni našlo truplo nesrečnika.

— **Požar na dolenskem kolodvoru.** Včeraj dopoldne okoli pol desetih je izbruhnil požar na dolenskem kolodvoru. Iskre iz Karlovca prihajajočega vlaka so vzele slamo, ki je bila natačena v dveh vagonih. Poklicana požarna bramba je ogenj lokalizirala in preprečila večjo stvar. Vendar je tudi požar zahteval svojo žrtev. Pri gašenju je bil težko poškodovan na desni roki gasilec Jakob Strgar, ki so ga prepeljali v bolnico. Vagona s slamo sta popolnoma zgorela. Škoda znaša 140.000 kron. Slama je bila last voljaške intendance v Ljubljani.

— **Prekrasna sleparina** in tatca, K sprogu tapetniškega mojstra Erharda Sulca na Viču je prišla dne 26. t. m. neka neznana ženska in prosila za prenočišče, katero so ji tudi dovolili. Ko se je sladko naspala, je začela Sulcov na dolgo in široko razkladati, da je tihotanka s tobakom in da ga ima na Brezovici večlo količino skritega. »Imate koga, da bi šel z menoj, Vam bom

za to že nekaj robecev za na glavo kupila, tako je govorila prekanjenka. Z njo je šla neka Metka Zalaznik. Naša »kontrabantar« pa ni zavila na Brezovico po tobak, ampak v gostilno k Poku na Brezovici. Tam se je dobro najedla in napila in nenadoma izginila svoji spremljevalki Zalaznikovi, pustivši jo s »ceho« na cedilu. Prebrisanka je pa tudi, kar je gospa Sulcova na veliko žalost prepozno opazila, odnesla ko se je naspala več obleke v vrednosti 4600 kron. Za njo je izdana tirailica.

— **Dražba lova.** Dne 18. julija ob 10. se bo pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani v sobi št. 1 potom javne dražbe oddal v zakup lov občine St. Jurij pri Grosupljem za petletno dobo, to je od 15. septembra 1922 do 14. septembra 1927.

— **Christofov zavod,** edini oblastveno dovoljeni zasebni učni zavod za stenografijo in strojepljenje v Sloveniji, vpisuje za šolsko leto 1922-23 ves mesec julij in avgust, vsak dan dopoldne in popoldne na Domobranski cesti 7. Vpisnina 5 Din, mesečna šolnina 50 Din.

— **Koncert** 1. julija od 20. do 24. ure na vrtu hotela »Južni kolodvor«, Kolodvorska ulica 43: v slučaju slabega vremena je koncert v notranjih prostorih. Vstop prost.

Solstvo.

— **Na drž. moškem učiteljskiš** so se vršili ustni zrelostni izpiti pod predsedstvom g. vlad. svetnika A. Črnica v času od 19. do 26. junija. Izpito se je udeležilo 57 kandidatov in sicer 33 rednih gojencev (gojenc), 8 licejskih maturantk, 9 srednjoškolskih abiturientov in 6 privatistov, 1 kandidat je delal dopolnilni izpit iz slovenščine. Uspeh je sledeči: 9 rednim gojencem (gojencem) se je priznala zrelost z odliko, zrelih je bilo 30; 16 gojencev (med njimi 8 rednih) je dobilo ponovljajni izpit iz enega predmeta. Dva kandidata sta med ustnim izpitom izstopila.

— **Letno poročilo** 1. mest. sestrazredne deške osnovne šole v Ljubljani o šol. letu 1921/22 je sestavil ravnatelj Jakob Dimnik. Vsebinska je prav dobra. Na čelu nekrolog po kralju Petru I. Osvoboditelju, nato slika velikega pokojnika, potem manifest kralja Aleksandra ter njegova slika s autogramom. Zilvanje kralja Aleksandra I. obsega njegovo mladost, prestolonasledništvo, balkanske vojne, regentstvo, svetovno vojno, ujedinitenje SHS, prvič na Slovenskem in v Ljubljani, zaroko in poroko ter rodovnik romunske dinastije. Slika, ki kaže novoporočeni kralj, par je posebno lepa. Nato slede poročila: Šolsko oblastvo. — Učiteljski zbor. — Statistika. — Imenik učencev. — Letopis. — Vmes so uvrščeni reki pesnikov in pisateljev. Šola je imela 13 razredov s 612 učenci, 1 pravoslavne, 11 srbohrvaške narodnosti, 5 raznih narodnosti. Nesposobnih je bilo 67 in neizprašanih 3. Za vstop na srednje šole je prijavljenih 95.

Društvene vesti.

— **Češka obec v Ljubljani** priredi v soboto, 1. julija 1922, v areni Narodnega doma (dvorana akademskega društva Jadran) družabni večer, na katerem bo nastopil najboljši češki damski imitator, varl atni parodista in kabaretni umetnik Ladja Ladjanec. Vabimo vse prijatelje humorja in dvotipa k mnogobrojnomu obisku. Imenovan umetnik obvlada tudi hrvaški jezik. Začetek ob 20 in pol. Vstopnina 5 Din in akademiki 2 Din.

— **Društvo zasebnih nameščencev,** krajevna skupina Ljubljana sklicuje tem potom svoj izredni občni zbor, ki se vrši v torek, dne 4. julija ob pol 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma z dnevnim redom: 1. poročilo o položaju v organizaciji; 2. volitev novega odbora; 3. slučajnosti. — Ako bi občni zbor ob napovedani uri ne bil bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje občni zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih. Pravico udeležbe imajo samo člani. Osrednje vodstvo.

— **Obvestilo.** Podporno društvo železniških uslužbencev v Ljubljani je po sklepu odbora s 1. avgustom 1922 članarino na 2 Din. povišalo. Od 1. avgusta 1922 nadalje se izplača podpora za vsak smrtni slučaj 1500 Din. Člani obeh prejšnjih društev Inomost in Ljubljana plačajo dvojno članarino in dobijo zato tudi dvojno posmrtnino. Opozarjamo na redno plačevanje članarine, ker drugače se zamudnike črta. Gg. upokojenec, upokojenke in vdove prosimo, da se ob priliki poslane članarine, toda najkasneje do 30. oktobra na čeku pisмено izrečejo, če so pripravljene plačati povišano članarino 2 din. mesečno, ker bi se jim v nasprotnem slučaju izplačala samo polovica posmrtnine, t. j. 750 Din. Glede pojasnili se je obračati na najbližjo postajo.

— **Odbor.** — **Strokovna Organizacija natakarjev,** hotelskih in kavarinskih uslužbencev v Ljubljani bo imela svoj shod dne 30. junija ob 24. v gostilni pri g. Francu Bučarju, Poljanska cesta št. 19. Udeležba v to stroko spadajočih obvezna. Odbor.

Poizvedbe.

— **Izgubila se je zlata kravata,** z brilianti vložena igla v obliki rudarskega znaka od Starega trga čez Florjansko ulico, Karlovske in Dolenjske ceste. Najditelj naj jo odda proti nagradi pri uravi »Slov. Narodac«.

Borna poročila.

— **Curth,** 29. junija. (Direktno. Oddano ob 17.35.) Zagreb 1.689, Berlin 1.421, Milan 24.601, Praha 10.10, London 23.221, Pariz 43.951, Newyork 5.2849.

— **Berlin,** 29. junija. (Oddano ob 8.20.) Zagreb 455, Milan 1720, Praha 703.50, London 1682.5, Curth 7045, Pariz 3095, Newyork 374.50.

Telefonska in brzojavna poročila.

VAŽNA KONFERENCA V SARAJEVU.

— **Sarajevo,** 30. junija. (Izv.) Dne 28. in 29. t. m. so bile v Sarajevu važne politične konference o hrvaškem sporazumu. Na sestanku se je razpravljalo o vzrokih, ki so v glavnem učinkovali, da je prišlo na Hrvaškem do dosedanje kritične situacije. Sestanka so se udeležili med drugim vseučiliški profesor Jovan Cvijič, dr. Smolaka, Arandjelović, Božo Marković, dr. Tomljenović, Banjanin, dr. Tartaglia, Melko Čigrla, Leontić in Miličković. O sestanku je bil izdan kratek komunik, v katerem obsojajo sedanjí politični režim.

DVANAJESTINE ZA MESEC JULIJ.

— **Beograd,** 30. junija. (Izv.) Za danes ob 9. dopoldne je napovedana plenarna seja narodne skupščine. Na dnevnem redu je kot prva točka zakon o dvanaestinah za mesec julij. Dalje se za tem nadaljuje proračunska razprava. Pričakujejo, da poda zunanji minister dr. Ninčić dalje poročilo o zunanji politiki.

DEMISIJA NOTRANJEGA MINISTRA.

— **Beograd,** 30. junija. (Izv.) Danes dopoldne ima demokratski klub sejo, na kateri definitivno razpravlja o demisiji notranjega ministra dr. Vojislav Marinkovića. Klub tudi dalje razpravlja o demisiji dr. Žerjave, ministra za socialno politiko. V politiki, krogih pričakujejo, da preyzame vodstvo ministrstva za socialno politiko minister ver dr. Ivan Krstelić.

OBUPNO STANJE LJENJANA.

— **London,** 29. junija. (Izvirno.) Reuter javlja iz Revala: Po vesteh iz Moskve je stanje Ljenina popolnoma obupno. Spomin ga je začel zapuščati in že skoraj nikogar več od svoje okolice ne more spoznati. Dva nemška zdravnik a odpotujeta z zrakoplovom v Moskvo.

IZSLEDITEV MORILCEV DR. RATHENAU.

— **Berlin,** 30. junija. (Izv.) Policija je prišla na sled morilcem nemškega zunanje ministra dr. Rathenaua. Morilci pripadajo nemški reakcionarni tajni organizaciji »C« (Consul). So to bivši nemški oficirji, pripadali so brigadi Eberhardt in se se udeležili znanega Kappovega državnega puča. Morilci se imenujejo Fischer, Knauer in Teglow. So še precej mladi. Morilcem se je posrečilo sicer pobeigniti iz Berlina, toda preko meje niso mogli uteči, ker je policija pravočasno na vse obmejne kontrole signalizirala njih osebni popis. Ta popis pa je bil tudi javno nalepljen po mestu, kakor tudi v vseh drugih važnih krajih. Zanimivo je dalje, da je policija našla v bližini mesta avtomobil tipa Mercedes. Avtomobil je bil brez lastnika in se danes še nihče ni prijavil na policijo, da bi zahteval avtomobil.

— **Berlin,** 30. junija. (Izv.) Policija je zadnje dneve izvršila več aretacij. Izvršila pa je tudi hišne preiskave pri raznih organizacijah, ki so skrivaj širile propagando za vzpostavitev monarhističnega režima. Številne so bile hišne preiskave pri Ludendorffovih organizacijah. Več oseb je težko kompromitiranih. Policija je dalje odredila vse potrebne za osebno varnost predsednika nemške republike.

— **Berlin,** 29. junija. (Izv.) Včeraj popoldne je bil slovesen pogreb umorjenega zunanje ministra dr. Rathenaua. Republikanske stranke so porabile priliko, da so po glavnih ulicah manifestirale za republiko. Ves čas manifestacij je povsod vladal najvzornejši red in mir.

OBNOVITVENE OBVEZNOSTI MADŽARSKÉ.

— **Budimpešta,** 30. junija. (Izv.) Szaszat javlja iz dobro informiranega vira, da je reparacijska komisija vročila madžarski vladí noto glede plačila reparacij. Madžarska ima vrtniti interesiranim državam 4700 glav živine, med temi Jugoslaviji 350 konj, 600 gveda, in 1000 ovac.

Antiseptično, čisteče, osvežujoče, oživljujoče in krepkujoče delu je lekarna Feller a prijetno dišeč »Eksfluid«, mnogo močnejši in bolj ški kakor francosko žganje za drgne, nje rak, nog hrbta in celega telesa, kakor tudi kot kosmetikum za negovanje kože, las in ust, skoz 25 let priljubljen. 3 dvoinate steklenice ali išpečijalno steklenico z zamoatom in poštnino za 72 kron pošila Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg 238. Hrovaško. de

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
IVAN PODRŽAL

Samostojnega uradnika

z večletno prakso sprejme takoj po-
sojilnica v Rušah. Ponudbe z na-
vedbo zahtev pri prostem stanovanju
se naj naslovijo na posojilnico v Rušah.
4841

Več samostojnih uradnikov

Išče večje industrijsko podjetje v oko-
lici Ljubljane za takoj. — Ponudbe in
prepiši prilaščati pod „Večje industrijsko
podjetje 25-4840 na upravo Slovenske
Naroda.“ 4840

Mesečna soba

Ilepo opremljena, popolno separirana
električna luč, v bližini Zvezde, so-
odna. Pismeno pod „Soba 4807“ na
upravo Slov. Naroda. 4807

Inštrukcija

Išče sedmošolec za čas počitnic. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 4805

Dva solidna gospoda

Iščeta skupno stanovanje. Čez dan sta
zaposlena. Stanovala bi sama ali s se-
nim gospodom. Ponudbe pod „Skupno
4808“ na upravo Slov. Naroda. 4808

Vila ali hiša

z vrtom v Ljubljani, okolici ali v pri-
jaznem kraju na deželi blizu železnice
se kupi. Ponudbe pod „Dom 1922-
4827“ na upravo Slov. Naroda. 4837

Ponudba!

Ker potujem po vsej Sloveniji julija in
avgusta prevzamem trgovske in obrtne
poslovske agende od zanesljivih firm.
Ponudbe pod „Potnik 4825“ na upravo
Slov. Naroda. 4825

Prazno ali mehlovano soho

po možnosti z uporabo kuhinje išče
zakonski par za mesec julij in avgust.
Ponudbe pod „Dva meseca 4837“ na
upravo Slov. Naroda. 4837

Klavir

(Flügel) dobro ohranjen, se ceno proda.
Poizve se: Sv. Petra c. 13, I. 4816

Prostovoljna**javna dražba**

Vreda, 5. julija 1922 ob 3. po-
poldne se vrši v skladišču „Balkan“
na Bunejski cesti prostovoljna javna
dražba skoraj popolnoma novih mobilij
(popolna spalna oprava, salonska oprava,
silke itd. Med mobilijami je tudi več
komadov starinske vrednosti. Ogleda se
lahko v ponedeljek in torek v skladišču
„Balkan“. 4806

Knjigovodja

Izvežban v mlinski stroki, spreten bi-
lancist, strojepisec, stenograf in več
sloveskega, srbohrvatskega in nemškega
jezikla ter korespondence, se nastavi ta-
koj pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na
Vinko Majdič, valjični mltn Kranj.
4832

Na brano in stanovanje

pri boljši rodbini se sprejmeta dva
dijaka nižjih razredov. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 4749

Pozor ribiči v Kranju!

Vleed pomanjkanja hranilnih rib v
mojem okolju v Savi — od Medvod do
Kranja, dalje vsled slabega stanja ri-
bništva v tej vodi sploh, katera je med
vojno po vojaštvu tudi precej trpela,
sem primoran preklicati do nedolocene
časa vsako ribarenje. Pozneje, v par le-
tih bodem zopet rad dovolil, za enkrat
je to nemogoče.

4821 Edvard Dolenc, Kranj.

**Kamnoseški po-
močniki**

se sprejmejo. Nastop takoj. Ivan Scho-
mann jun., Novisad, Vojvodina. 4824

Električna perilnica in likalnica perila
društva „Spas“ v Banjaluki (Bosna)
išče provizorja

žensko moč

za boljša perila in likalna dela ter
upravo delavnice. Služba dobra,
nastop takoj. Ponudbe z izpricava-
lom o zahtevani sposobnosti poslati di-
rektno na društvo. 4755

Iščem gospodično

za svojo 9 letno hčerko, katera bodi zmo-
žna perfektno nemškega in prilično
francoškega jezika ter podučevanja kla-
virja. Ponudbe poslati Josipu Penje
kot. veterinarju, Varcar Vakuf, Bosna.
4836

Po dolgem mukopol-
nem trpljenju je dne 26.
t. m. preminul

Frid. Zalekar

K večnemu počitku je
bil položen dne 28. t. m.
ob 4. popoldne,

Ljubljana, 30. junija 1922.

RODBINI

ZALOKAR in ŠKULJ

Simon in Katarina Kmetec naznanjata pre-
tužno vest, da je danes umrl njun sinček-edineček

Rihard

Pogreb se vrši dne 28. junija 1922 ob dveh po-
poldne iz hiše Kolodvorska ulica šte. 22. na poko-
pališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. junija 1922.

Zahvala.

Nemogoče je vsem za izraze blagodejnega so-
čutja o priliki zgube naše nepozabne, ljube soproge
in mame

Marijane Železnikar-jeve

se zahvaliti, izrekamo tem potom vsem, ki so nam
hiteli olajšati težko bol, za dokaze globokega prija-
ateljstva najglobbo zahvalo. Toplo zahvalo izražamo
posebno čast. g. župniku Čižeku, gosp. okr. glavarju dr.
Ipavcu; Sokolu iz Slovenjgradca, Mute-Vuzenice, Pre-
valj in Dravogradu; gasilnemu duštvu in pevskega
društva za ginljive žalostinke.

Rodbini: prim. dr. Železnikar - ravnatelj Vrečko.

Naznanjamo vsem sorodnikom in znanecm pretužno vest, da je po
kratki mučni bolezni preminul v 53. letu svoje starosti, previden s svetotaj-
stvi za umirajoče naš iskrenoljubljeni soprog, najboljši, nepozabni oče, gospod

Martin Volovec

trgovec in posestnik v Št. Jerneju.

Pogreb predragega pokojnika je bil na dan sv. Petra in Pavla po-
poldne na pokopališču v Št. Jerneju.

Št. Jernej, dne 27. junija 1922.

Žalujejoč rodbini:

Volovec - Levec.

Jermena

in gože za cepove, lepe biče, prave
tržaške bičevnike in motvoz priporoča
veletrgovina Osvobodilna, Ljub-
ljana, Sv. Jakoba trg 9. — Istotam se
kupi ročni vozček. 4563

Proda se

pohištno za K 9000.— Vpraša se
na Gradu pri hišniku od 12 do 2 ure.

Kupi se

Bleiselsova kuharska knjiga.
Ponudbe pod „KNJIGA-4810“ na uprav-
ništvo Slov. Naroda. 4810

Proda se

popolnoma nova vrtna utica po ni-
zki ceni. Poizve se Vič-Nova vas 45.

**Trgovski pomočnik
železninar**

se sprejme takoj pri Erjavcu & Turk.
Ljubljana. 4812

**Izurjeno
strojepisko**

sprejme takoj odvetniška pisarna
Dr. Otokarja Rybářa v Ljubljani,
Miklošičeva ulica (hiša Jadranske banke
brez številke). 4811

Prodajalko

izvežbano v trgovini z mešanim
blodom spejme Anton Vode-
nblad, Petrovče pri Celju. 4839

Sodar

pošten in zanesljiv, ki bi tudi v kleti
pomagal, se takoj sprejme. Ivan
Ogrin, Laverca pri Ljubljani. 4819

Iščejo se**natakarice**

za 1. julija od 5 ure dalje. Parkho-
tel Tivoli, Ljubljana. 4842

Sprejmejo se 3 prikojevalci

izvežbane, prvostanske trezne moči. Po-
nudbe na pisarno: Konfekcijska tovar-
na „Frando“, Ljubljana, Emonska c.
8. Istotam se odda zanesljivim kroja-
čem proti kavčiji delo na dom. Spretni,
zanesljivi in trezni delavci se pa sprej-
mejo v tovarno. 4772

Bukova drva

polsuha, za jesensko dobavo se
kupijo v vsaki množini.

Ponudbe na poštni predal 151,
Ljubljana. 4699

Sokolske potrebšrine

za člane, članice in naraščaj, ka-
kor tudi suknjo za kroj pripo-
roča trdka

A. & E. Skaberně Ljubljana
Mestni trg 10.

Več gozdnih delavcev

se sprejme za sekanje lesa. Dejo je na
akord in na dne. Plača po dogovoru.
Natančna pojasnila daje Josip Mulej,
Spodnja Lipnica, pošta Kamna gorica
pri Radovljici. 4673

Na prodaj

2 kobil, stari 4 in 5½ let, kočija
polkrita, v dobrem stanju, brek za 7
oseb s streho, dva s kasonom, san-
ke in 2 celi opromi, pisalni stroj
znamke „Adler“. Ponudbe pod „Pri-
loženost 4741“, na upravo Slov. Naroda. 4741

Kupim hišo

v Ljubljani, Mariboru ali Celju, blizu
središča, solčno, zračno, moderno ali
pripravno za prenovljenje. Ponudbe do
konca meseca pod Mirkom Slobodniak
Rog. Slatina, poštno ležee. 4754

Traži se

za ladanje izučeno gospodično dijačec
zabavišča djetetu od 2 godine. — Upi
na upravo lista pod „1922/4814.“

Nov usnjen kovčeg

za polovanje se ceno proda. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 4838

**Perfektna stenografinja
ali stenograf**

za slovenski in po možnosti nemški je-
zik, se sprejme v stalno službo pri dr.
Maeinu, odvetniku v Ljubljani, Kolo-
dvorska ulica 8. Začetnica popolnoma
izkuščena. 4265

Samostojen knjigovodja

spreten v organizaciji in tovarniški kal-
kulaciji, zmožen slovenske, srbohrva-
ške, nemške, francoske in italijan-
ske, išče primerno samostojno mesto
pri večjem podjetju. Dopisi pod „Na-
predek 4723“ na upravo Sl. Nar. 4723

**Prostovoljna
dražba**

Gozd poleg Dolenjske ceste, v izmeri
134 orala, se 2. julija 1922 ob 3. po-
poldne prostovoljno na dražbi proda
na licu mesta poleg vinske kleti Milko
Jesih. 4776

Prodajalka

Specerijske stroke se išče za takojšnji
nastop. Ponudbe pod „Specerija“ na an-
zavod Drugo Beseljak, Ljubljana, Sodna
ulica št. 5. 4794

Kranjske tvornice „TITAN“ Kamnik pri Ljubljani
sprejmejo več mlajših dobro kvalificiranih

železninarjev

v svojstvu pomožnih komisijonarjev, pod ugodnimi pogoji
v stalno službo. 4831

Bankni zavod išče izvežbane

SALDOKONTISTE

Ponudbe pod „B. Z. 4830“ na upravo „Sloven. Naroda“.

Šivači strojevi**Dvokolice**

i sve sastojne dijelove

S. AD. ENGEL, Subotica, Jelačićeva ulica broj 2.
Preprodavaoci neka bezuvjetno traže cijenik. 4822

Dvosedežni auto

francoske znamke, 8—12 HP, v jako dobrem stanju, čisto nova
pnevmatika se ugodno proda, več Jonkova ulica št. 9,
Ljubljana. 4820

Elektrotehniška razstava v Celovcu (Klagenfurt)

Koroško.
Zveza elektrarnic priredi povodom XIX. glavne skupščine razstavo, ki po-
kaže najnovejše pridobitve na polju elektrotehnike in kjer bodo tudi razstavljeni
načrti projektiranih in gradežnih se velikostnih zasnov. — Otvoritev 30. ju-
nija 1922 in traja do 2. julija 1922. — Celovac (Klagenfurt) Musik-
vereinsgebäude, Rudolfstrasse 8. — Vstopnina K 500.—.

Prostovoljna javna dražba

pohištna, jedilna soba, spalna soba, pohištno za salon in drugo),
se bo vršila dne 1. julija 1922. popoldne ob 3. uri dalje na Tur-
jaškem trgu št. 5/II. levo. 4650

Preddelavec lesne stroke,

popolnoma izvežban v sortiranju in merjenju lesa, se sprejme
takoj. Mija Predočič, Ljubljana. 4766

Zastupnika

dobro uvedenog traži inozemna tvornica konzerva sa skladištem u
Jugoslaviji za rajon Sloveniju.

Po što je marka svuda poznata i uvedena nije potrebno nositi
uzorke stoga vrlo podesno kao nuzzaslužba koja nosi mjesečno
20.000.—i više kruna. Ponudbe uputiti na Interrekiam d. d.
Zagreb, Ilica 21 pod šifrom „Zastupnika I-89“.

4740

Detaljška glavica:

K 20.000.000.—

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zakladi:

K 6.500.000.—

TELEFONI št. 146. 458.

Brzjavke: ESKOMPTNA.